

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1364/05
10.11.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Jasminke Stanojević, Mirjane Grubić, Vojimira Cvijovića i Jovanke Kažić, članova veća, u parnici tužilaca mal.AA, koga zastupa otac BB i mal.VV, koga zastupa otac GG, a koje sve zastupa DD, advokat, protiv tuženog Osiguranje "ĐĐ" koga zastupa EE, radnik tuženog, radi naknade štete, vrednosti spora 3.750.000,00 dinara, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž.4151/2004 od 17.02.2005. godine, u sednici održanoj 10.11.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovana, revizija tuženog, izjavljena protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž.4151/2004 od 17.02.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Novom Sadu P.4500/03 od 17.06.2004. godine, delimično je usvojen tužbeni zahtev, pa je obavezan tuženi da po osnovu naknade nematerijalne štete isplati tužiocu mal.AA 560.000,00 dinara na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjena životne aktivnosti, 210.000,00 dinara na ime pretrpljenih fizičkih bolova, 140.000,00 dinara na ime pretrpljenog straha i 112.000,00 dinara za duševne bolove zbog naruženosti, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.06.2004. godine pa do isplate, a tužiocu, mal.VV tuženi je obavezan da isplati za pretrpljene duševne bolove zbog umanjena životne aktivnosti 250.000,00 dinara, za pretrpljene fizičke bolove 140.000,00 dinara, za pretrpljeni strah 126.000,00 dinara i za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti 56.000,00 dinara, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.06.2004. godine pa do isplate, te je obavezan tuženi i da tužiocima naknadi troškove parničnog postupka od 389.143,00 dinara. Preko dosuđenog iznosa, tužbeni zahtev je odbijen kao neosnovan, a tužioci su oslobođeni plaćanja sudskih taksi.

Presudom Okružnog suda u Novom Sadu Gž.4151/2004 od 17.02.2005. godine, delimično je usvojena žalba tuženog i ukinuta prvostepena presuda u delu odluke o naknadi nematerijalne štete na ime pretrpljenog straha tužilaca i u delu odluke o parničnim troškovima, te je u tom delu predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje, a u ostalom delu žalba tuženog je odbijena, a prvostepena presuda u pobijanom - usvajajućem delu potvrđena.

Protiv pravnosnažne drugostepene presude, tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl.386. Zakona o parničnom postupku ("Sl.list SFRJ" br.4/77 ... "Sl.list SRJ" br.3/02), koji se primenjuje na osnovu čl.491. stav 4. Zakona o parničnom postupku ("Sl.glasnik RS" br.125/04), Vrhovni sud Srbije je našao da revizija nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda iz čl.354. stav 2. tač.11. Zakona o parničnom postupku, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a nema ni bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje se ukazuje u reviziji.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju dana 11.11.1999. godine u Petrovaradinu, upravljajući putničkim vozilom marke "___", registarskih oznaka ____, osiguranik tuženog ŽŽ je vozilom naleteo na tužioce mal.AA i mal.VV. Saobraćajna nezgoda dogodila se oko ___ časova na raskrsnici koja je regulisana svetlosnom signalizacijom i u momentu kada je ulična rasveta postojala. U pravcu kretanja vozila postojao je znak puta sa prvenstvom prolaza, a ispred raskrsnice i znak "deca na putu". Do udesa je došlo u užoj zoni obeleženog pešačkog prelaza iza koga se nalazi razdelna isprekidana linija. Osiguranik tuženog kretao se brzinom oko 62,1 km/h, a tužioci su kao pešaci prelazili put ukoso, ne po samom pešačkom prelazu, nego malo ispred prelaza, i to trčeći jedan pored drugog. Nižestepeni sudovi su utvrdili i da se osiguranik tuženog kretao dozvoljenom brzinom i da je reagovao pravovremeno kočenjem, bez obzira na svetlo na semaforu, kočenjem bi izbegao nalet na decu, te je na ovaj način utvrđen doprinos osiguranika tuženog za nastanak predmetne saobraćajne nezgode 70%, dok je propust na strani tužilaca 30%, jer su neoprezno stupili na kolovoz, bez provere saobraćajne situacije, išli su ukoso (a ne po samom pešačkom prelazu), pretrčavajući, te su ovim radnjama doprineli nastanku saobraćajnog udesa.

U ovom udesu tužilac, mal.AA, zadobio je teške telesne povrede i to: prelom baze lobanje, prelom čeonog temenog dela lobanjske kosti sa leve strane, udar mozga, prelom leve kolenjače i lišnjačke kosti, leve potkolenice, leve stidne kosti i ranu u predelu čela sa leve strane. Od zadobijenih povreda trpeo je bolove u periodu od devet meseci različitog intenziteta kako je to utvrđeno nižestepenim presudama kroz nalaz i mišljenje sudskog veštaka, a bolovi se i dalje povremeno javljaju pri promeni vremena i naprezanju. Kod ovog tužioca, takođe su zastale

a bolovi se i dalje povremeno javljaju pri promeni vremena i kretanju. Kod ovog tužioca, takođe su zaostale posledice skraćanja leve noge za 1 cm, ograničenje pokreta levog kolena i levog skočnog zgloba u lakom stepenu, smanjenje mišićne snage leve natkolenice i potkolenice, nagnječenje moždanog tkiva, glavobolja i smetnje u koncentraciji i lošije pamćenje i reprodukcija, zbog čega je ukupno smanjenje životne aktivnosti ovog tužioca 55%. Takođe je ostao i ožiljak na čelu, istanjenost leve natkolenice, deformacija leve potkolenice, potrebno je nošenje ortopedske obuće sa povišenom levom petom (zbog skraćanja leve noge), šepanje pri hodu, što predstavlja teži oblik naruženosti lakog stepena.

Mal.tužilac VV, u ovom saobraćajnom udesu zadobio je takođe teške telesne povrede i to: udar glave, potres mozga, odlom međukrvnih izraštaja na gornjem delu golenjačne kosti desne natkolenice u zglobu desnog kolena, nagnječno-razdelnu ranu na levom čeonom predelu, zbog čega je trpeo bolove takođe devet meseci različitog intenziteta, kako je to utvrđeno nižestepenim presudama, takođe kroz nalaz i mišljenje sudskog veštaka, a i sada trpi povremeno bolove pri promeni vremena i fizičkim naporima. Kod ovog tužioca su zaostale posledice ograničenje pokreta desnog kolena u lakom stepenu i smanjenje mišićne snage desne natkolenice u lakom stepenu, što predstavlja posledicu trajnog karaktera, kao i povremene glavobolje i nervozu pri promeni vremena, što sve predstavlja umanjjenje životne aktivnosti od 25%. Kod ovog tužioca zaostale su i estetske promene u vidu ožiljka na levom čeonom temenom predelu, dva kružna ožiljka na desnom kolenu, istanjenost desne natkolenice, povremeno hramanje. Ove promene su vidljive i predstavljaju blaži oblik naruženosti lakog stepena. Za ovaj saobraćajni udes, osiguranik tuženog, ŽŽ, oglašen je krivim i osuđen, u predmetu koji je vođen pred Opštinskim sudom u Novom Sadu pod br.K.983/00.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo kada su obavezali tuženog da naknadi tužiocima nematerijalnu štetu.

Maloletni tužioci imaju prvo na naknadu nematerijalne štete koju su trpeli kao posledicu ovog saobraćajnog udesa, u skladu sa odredbom čl.200. Zakona o obligacionim odnosima. Pritom, tuženi, kao osiguravajuća organizacija, za štetu trećim licima odgovara u skladu sa odredbom čl.897., 940. stav 1. i 941. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima jer je osnov njene odgovornosti - odgovornost za drugoga. Pritom, primenjuju se pravila o podeljenoj odgovornosti, te osiguravajuća organizacija odgovara oštećenom licu srazmerno doprinosu svog osiguranika za nastanak štetnih posledica.

Imajući u vidu sve okolnosti koje su utvrdili nižestepeni sudovi i Vrhovni sud Srbije nalazi da za ovu štetu postoji obostrana krivica i to kako vozača - osiguranika tuženog, tako i maloletnih tužilaca. Stepen krivice osiguranika tuženog, zbog učinjenih propusta u upravljanju motornim vozilom (prekoračenje brzine, kao i nepoštovanje saobraćajnih znakova, posebno saobraćajnog znaka "deca na putu"), je i po oceni Vrhovnog suda 70%, pa je tuženi u smislu čl.178. stav 2., a u vezi čl.189. i 192. Zakona o obligacionim odnosima u obavezi da tužiocima naknadi štetu, srazmerno krivici svog osiguranika kao imaoca vozila.

Tužioci, mal. AA i mal. VV su zbog povređivanja trpeli fizičke bolove, a trpe i duševne bolove zbog naruženosti i umanjnja životne aktivnosti, koji opravdavaju dosuđivanje pravične novčane naknade u smislu čl.200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Ocenjujući sve okolnosti ovog slučaja, u smislu čl.200. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, a u vezi čl.223. ZPP, pobijanom presudom je tužiocu AA, pravilno dosuđena novčana naknada od 560.000,00 dinara na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti od 55%, 210.000,00 dinara za pretrpljene fizičke bolove i 112.000,00 dinara za duševne bolove zbog težeg oblika naruženosti srednjeg stepena, a tužiocu VV - 250.000,00 dinara za pretrpljene duševne bolove zbog umanjnja životne aktivnosti od 25%, 140.000,00 dinara za pretrpljene fizičke bolove i 56.000,00 dinara za pretrpljene duševne bolove zbog blažeg oblika naruženosti lakog stepena, koji iznosi su dobijeni umanjnjem pravičnog iznosa naknade nematerijalne štete po svim vidovima za oba tužioca, upravo za doprinos tužilaca za nastanak štetnog događaja (od 30%).

Dosuđeni iznosi su po nalaženju Vrhovnog suda adekvatno i pravilno odmereni uz pravilnu ocenu svih okolnosti značajnih za odluku o visini naknade nematerijalne štete. Dosuđene iznose opravdava jačina i dužina trajanja fizičkih bolova, kao i duševnih bolova zbog naruženosti i umanjnja životne aktivnosti, ali i uzrast maloletnih tužilaca, kako u momentu povređivanja, tako i u momentu presuđenja.

Pravična naknada nematerijalne štete kao oblik otklanjanja štetnih posledica sastoji se u isplati sume novca kao satisfakciji za pretrpljenu nematerijalnu štetu, da bi se kod oštećenih uspostavila psihička i emotivna ravnoteža koja je postojala pre štetnog događaja, u meri u kojoj je to moguće, a za patnje i bolove koje su trpeli, te koje nesumnjivo trpe i danas. Pritom, duševni bol je subjektivni, individualni fenomen i on zavisi od psihološke strukture ličnosti, zbog čega je naknada u konkretnom slučaju individualna i zavisi od intenziteta i trajanja duševnog bola i drugih okolnosti slučaja. Duševni bol je nemerljiv, a novčana naknada nije u uspostavljanju ekvivalencije (kao kod materijalne i naturalne štete). Po nalaženju Vrhovnog suda, prilikom odmeravanja visine pravične novčane naknade po svim vidovima štete za oba tužioca, Okružni sud u Novom Sadu je pravilno cenio da ova naknada nije cilj, već sredstvo za ublažavanje pretrpljene nematerijalne štete, te da naknada ne sme pogodovati težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom, kao i da ista ne pogoduje lukrativnim motivima ili komercijalizaciji ličnih dobara (čl.200. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima).

Revizijski navod tuženog, da je na neodgovarajući način utvrđeno umanjjenje životne aktivnosti kod oba tužioca (sabiranjem) je osnovan, ali Vrhovni sud Srbije nalazi da je bez obzira na ovu činjenicu, Okružni sud u Novom Sadu, pravilno odmerio visinu pravične novčane naknade za ovaj vid nematerijalne štete za oba tužioca, imajući pritom u vidu sve okolnosti ovog slučaja.

Na osnovu čl.393. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

vg